

Plan van Aanpak

VKA-bedrijven

Project/tijdschrijf code: NTB

Opdrachtgever: Provincie Groningen

Opdrachtnemer: Omgevingsdienst Groningen

Datum: 14-5-2024

Versie: Definitief, v1.1

Opgesteld door: [REDACTED]

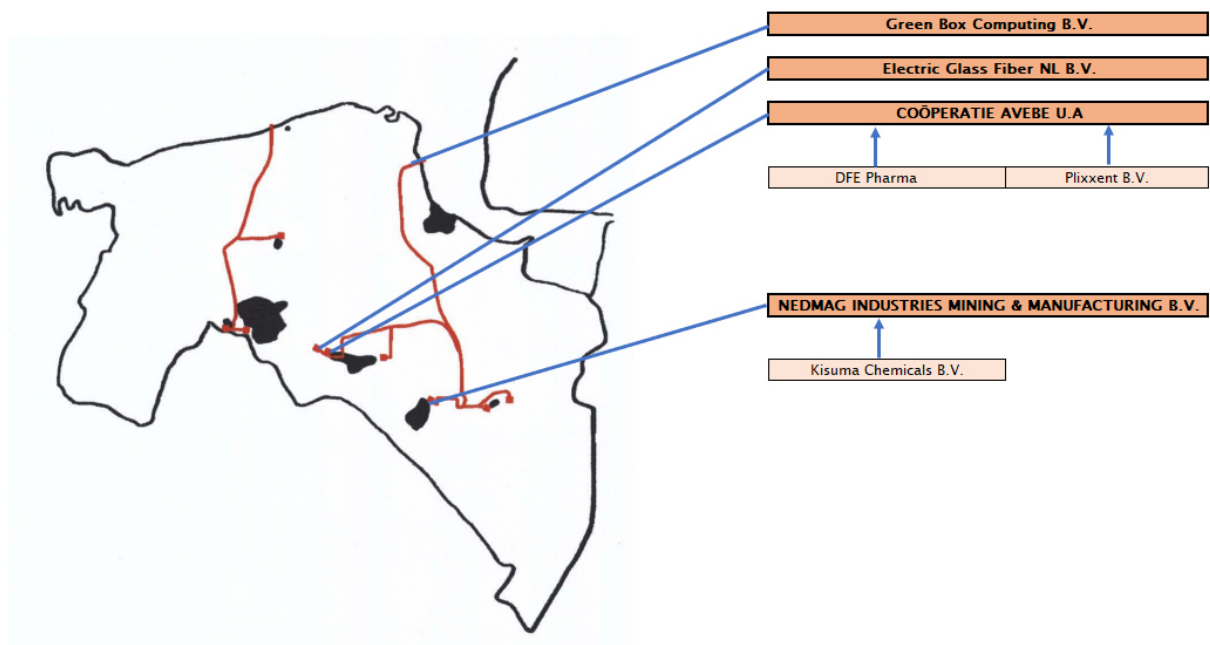
Inhoud

1. INLEIDING.....	1
2. PROJECTDEFINITIE	2
2.1 ACHTERGROND PROJECT	2
2.2 PROJECTDOELSTELLINGEN EN RESULTATEN.....	3
SCOPE - AANGESLOTEN BEDRIJVEN.....	3
SCOPE - WATERSCHAP HUNZE EN AA'S	4
WELKE ACTUALISATIE PRIORITEIT GEVEN?	4
2.3 OPDRACHTGEVER EN OPDRACHTNEMER	6
2.4 MIDDELEN	6
2.5 RANDVOORWAARDEN	6
2.6 RELATIES MET ANDERE PROJECTEN EN/OF DEELNEMERS	7
2.7 BESLUITVORMING.....	7
2.8 TIJDSCHRIJVEN	7
3. PROJECTORGANISATIE	8
3.1 INTERNE PROJECTORGANISATIE ODG	8
3.2 KETENPARTNERS.....	8
4. FINANCIËLE MIDDELEN	9
5. AANPAK	10
6. PLANNING	12
7. RISICO'S.....	13
8. REFERENTIES	13
9. WIJZIGINGEN	14
BIJLAGE I: SAMENSTELLING PROJECTGROEP.....	15
SAMENSTELLING PROJECTGROEP ODG	15

1. Inleiding

De veenkoloniale afvalwaterleiding (verder VKA) is een transportleiding voor bedrijfsafvalwater. De VKA is in het beheer en eigendom bij het Waterschap Hunze en Aa's. Met behulp van de leiding wordt afvalwater van enkele bedrijven uit de provincie Groningen geloosd. De lozing van de VKA vindt plaats in de Bocht van Watum, de afvoerleiding ligt vanaf de kering op de zeebodem tot het midden van de geul die onderdeel is van het oppervlaktewaterlichaam overgangswater Eems-Dollard.

Binnen de onderstaande figuur zijn de aangesloten bedrijven op de VKA schematisch weergegeven.

Figuur 1: Overzicht aangesloten bedrijven op de VKA.

De lozingen van de aangesloten bedrijven op de VKA wordt gezien als een indirecte lozing. De uiteindelijke lozing van de VKA op de Eems-Dollard, door het Waterschap Hunze en Aa's, is een directe lozing¹.

¹ Een indirecte lozing is een lozing die niet direct op het oppervlaktewater uitkomt, maar wordt geloosd via een bedrijfsriolering of ander tussenliggend werk van een derde. Bovengenoemde aangesloten bedrijven lozen allen via een bedrijfsriolering (indirecte lozing) op de VKA. Waarbij de VKA een werk is voor het transporteren en lozen van afvalwater van de aangesloten bedrijven op de Eems-Dollard (directe lozing).

2. Projectdefinitie

2.1 Achtergrond project

Op 8 november 2023 hebben GS toegezegd om invulling te willen geven aan de uitvoering van motie 75. Deze motie houdt in:

1. Vergunning van bedrijven die lozen via de VKA evenals bedrijven die ZZS (zeer zorgwekkende stoffen) uitstoten, tegen het licht te houden;
2. Waar nodig vergunningen aan te passen, waarbij de inzet moet zijn het milieu zo beperkt mogelijk te belasten;
3. *Te komen tot een eenduidige manier van het meten van de lozing en uitstoot van afvalstoffen, meetmethoden vast te stellen, evenals niet-bediscussieerbare grenswaarden;*
4. *Onderzoek te starten naar neergeslagen stoffen in de omgeving van bepaalde bedrijven die door uitstoot zijn ontstaan;*
5. *Onderzoek te doen naar de wijze of en hoe verschillende giftige stoffen op elkaar reageren, waardoor een toxicologische mix zou kunnen ontstaan en invulling hierop een eco-toxicologisch onderzoek naar de effecten van lozingen op mens, flora en fauna;*
6. Consequenties van het overschrijden van waarden met de bedrijven te bespreken en zonder dralen op te treden tegen bedrijven die de regels overtreden;
7. Zo snel mogelijk alle gevraagde en daaruit voortvloeiende acties te ondernemen en daarvoor een tijdpad te bespreken met en ter goedkeuring van de Staten.

Naar aanleiding van motie 75 is door de Omgevingsdienst Groningen een advies memo opgesteld [referentie 1]. Dit advies heeft geresulteerd in een plan van aanpak Nedmag [referentie 2]. Binnen dit plan van aanpak is een afbakening (bepaling van de omvang van het project) opgenomen. De ODG kan op grond van zijn expertise een bijdrage leveren aan de punten 1, 2, 6 en 7 van de hierboven weergegeven punten (uit motie 75). Ook is aangegeven dat de ODG momenteel geen capaciteit heeft om motie 75 breder uit te voeren. Wel is aangegeven binnen het advies memo [referentie 1] om voor de overige bedrijven die op de VKA lozen te inventariseren bij welke bedrijven de vergunningen eerst zullen worden geactualiseerd. Voorgaande zou verder worden uitgewerkt in een plan van aanpak.

2.2 Projectdoelstellingen en resultaten

In de projectdoelstellingen en de te behalen resultaten wordt aangegeven wat de ODG kan doen. Hierbij is eerst gestart met welke bedrijven onderdeel zijn van de scope, waarna er een prioriteit is gegeven aan het inventariseren bij welke bedrijven de vergunning het eerst zal worden geactualiseerd.

Scope – aangesloten bedrijven

De in de onderstaande tabel (1) weergegeven bedrijven zijn, tenzij anders vermeld, onderdeel van de scope van dit PvA VKA-bedrijven.

Bedrijfsnaam	Straat	Aangesloten bedrijven
COÖPERATIE AVEBE U.A.	Avebeweg 1 te Foxhol	DFE Pharma (Avebeweg 3 te Foxhol) Plixxent B.V. (Productielocatie Avebeweg 5 te Foxhol)
NEDMAG INDUSTRIES MINING & MANUFACTURING B.V. ¹⁾	Billitonweg 1, Veendam	KISUMA CHEMICALS B.V. Billitonweg 7, Veendam
Electric Glass Fiber NL B.V. [handelsnaam: Nippon Electric Glass] ²⁾	Energieweg 3, Westerbroek	–
Green Box Computing B.V.	Oostpolder 4, Eemshaven Zuidoost	–

Tabel 1: Overzicht aangesloten bedrijven op de VKA.

¹⁾ Voor NEDMAG loopt een afzonderlijk project en maakt daarom geen onderdeel uit van de scope van dit PvA.

²⁾ Electric Glass Fiber NL B.V. is op 27 september 2023 failliet verklaard en maakt daarom geen onderdeel uit van de scope van dit PvA.

In de volgende paragraaf wordt een beschrijving gegeven van de term aangesloten bedrijven.

Scope – Waterschap Hunze en Aa's

Het waterschap Hunze en Aa's is de houder van de waterwetvergunning voor het lozen van bedrijfsafvalwater via de VKA op de Eems-Dollard. Daarnaast is het waterschap Hunze en Aa's ook de beheerder van de VKA. Hiervoor beschikt het waterschap Hunze en Aa's zoals gezegd over een waterwetvergunning [beschikking RWS-2018/7244]. Binnen deze beschikking zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van de aansluitvoorwaarden derden, ook wel aangesloten bedrijven genoemd.

Aangezien het doel van dit PvA is om te komen tot een actualisatie van de omgevingsvergunning voor de indirecte lozing van de op de VKA aangesloten bedrijven heeft dit ook directe gevolgen voor de beschikking zoals deze door RWS is afgegeven aan het waterschap Hunze en Aa's. Hiermee neemt het Waterschap een specifiek rol in binnen dit PvA. Waarbij het aannemelijk is dat de waterwetvergunning moet worden aangepast. In het proces om te komen tot een actualisatie van de omgevingsvergunning van de aangesloten bedrijven zal het waterschap Hunze en Aa's verzocht worden om de relevante informatie vanuit hun beschikking te delen met de ODG.

Welke actualisatie prioriteit geven?

Om hier invulling aan te geven is onder andere aangesloten bij 1) de complexiteit van de indirecte lozing, 2) of er sprake is van lozing van ZZS en 3) de bestaande vergunde situatie. Binnen de tabel (2) op de volgende pagina is dit samengevat weergegeven. Hierbij moet worden opgemerkt dat er op dit moment geen lopende vergunningprocedures zijn bij de aangesloten bedrijven op het onderdeel indirecte lozing.

Bedrijfsnaam	Vergunning	Complex?	Lozing ZZS?	Prioriteit	Opmerking
COÖPERATIE AVEBE U.A.	22-03-2018	Ja	Ja	2	2 bedrijven lozen via de AWZI van AVEBE.
DFE Pharma					Zuivering wordt verschillend belast in tijd.
Plixxent B.V.					
KISUMA CHEMICALS B.V.	2-7-2008	Ja	Ja	1	Chemische industrie en afvalwaterbehandeling bij derden. Lozing via het gemeentelijk riool en via de VKA.
Green Box Computing B.V.	31-7-2018	Nee	Nee	3	Betreft lozing koelwater, inclusief hulpstoffen voor de behandeling van het koelwater.

Tabel 2: Overzicht prioriteit aangesloten bedrijven op de VKA.

Electric Glass Fiber NL B.V. is op 27 september 2023 failliet verklaard. Er is voor zover ons bekend geen overnamekandidaat. Echter deze locatie beschikt zelf nog wel over een aansluiting op de VKA. Het is aan de beheerder van de VKA om te toetsen tegen de aansluitvoorwaarden mocht hier in de toekomst zich een nieuw bedrijf willen vestigen die gebruik wil gaan maken van de aansluiting op de VKA. Gelet op het voorgaande maakt Electric Glass Fiber NL B.V. geen onderdeel uit van de scope van dit PvA.

Op basis van tabel 2 wordt eerst prioriteit gegeven aan de actualisatie van de omgevingsvergunning voor de indirecte lozing van Kisuma Chemicals B.V., daarna aan Coöperatie Avebe U.A (inclusief DFE Pharma en Plixxent B.V.) en tot slot aan Green Box Computing B.V.

Binnen het bovenstaande proces zal ook de relevante informatie van de aangesloten bedrijven via het Waterschap Hunze en Aa's worden opgevraagd (o.a. aansluitvoorwaarden en gegevens aangesloten bedrijven).

2.3 Opdrachtgever en opdrachtnemer

De gedeputeerde staten van provincie Groningen zijn voor wat betreft de omgevingsvergunning (indirecte lozingen) het bevoegd gezag, waarbij de Omgevingsdienst Groningen deze taak zal uitvoeren. Voor de volledigheid moet worden opgemerkt, dat in het geval de waterwetvergunning afgegeven aan het waterschap Hunze en Aa's, aangepast dient te worden dit onder het bevoegd gezag van RWS valt.

2.4 Middelen

Voor dit PvA is de inzet nodig van een projectleider, vergunningverlener, afvalwaterspecialist en daar waar nodig aangevuld met een zuiveringstechnoloog en een toezichthouder (bij voorkeur gespecialiseerd in indirecte lozingen). De volgende ketenpartners zijn van primair belang, te weten: waterschap Hunze en Aa's (beheerder van de VKA en de directe lozer), Rijkswaterstaat (hierna RWS).

Gezien de politieke en bestuurlijke gevoeligheid op dit dossier is een sturende/ bemiddelende rol weggelegd voor de Provincie daar waar het gaat om onderlinge afstemming tussen de relevante ketenpartners en specifiek het waterschap Hunze en Aa's en RWS. Dit mede ingegeven door lopende bestuurlijke trajecten rondom de VKA en de gevoeligheden daaromtrent [referentie 3]

2.5 Randvoorwaarden

Gelet op de bestuurlijke en politieke gevoeligheid rondom de VKA-leiding is een randvoorwaarde dat de ODG voldoende tijd en ruimte krijgt om dit PvA uit te voeren.

Mede gelet op de complexiteit van de wet- en regelgeving en de maatschappelijke discussie rondom het gebruik van de VKA-leiding, is het essentieel dat de actualisatie van de omgevingsvergunningen zorgvuldig wordt opgepakt. Hiervoor is het noodzakelijk dat nauw samen wordt gewerkt met de aangesloten bedrijven en de waterkwaliteitsbeheerders (waterschap Hunze en Aa's, RWS) als mede ook de provincie Groningen.

Op voorhand wordt de inzet van een afvalwaterspecialist en/of zuiveringstechnoloog voorzien. Als ook de inzet van medewerkers, die ervaren medewerkers kunnen vrijspelen voor dit project. De financiële middelen voor het inhuren van deze specialisten/ medewerkers dient te worden gefaciliteerd door de opdrachtgever. Zie verder onder hoofdstuk 4.

2.6 Relaties met andere projecten en/of deelnemers

De inzet op dit PvA betekent mogelijkserwijs dat op vergunningprocedures voor andere initiatieven een nadere prioritering moet gaan plaatsvinden. Dit project heeft verder een directe samenhang met lopende meerjarenactualisatieprogramma waarbij op basis van een risicobenadering vergunningen worden geactualiseerd als ook het bredere ingezette ZZS-project en de daarmee samenhangende actualisaties. Jaarlijks rapporteert de ODG over de voortgang van deze programma's. Verder is er ook een relatie met de beleidsregels Milieuprogramma provincie Groningen (waaronder BBT en ZZS).

2.7 Besluitvorming

De directeur van de ODG is gemandateerd voor het verlenen van de omgevingsvergunning. Echter gezien de mogelijk te verwachten maatschappelijke en bestuurlijke aandacht, zal hier mogelijkserwijs voor een aantal belangrijke besluiten geen gebruik worden gemaakt van dit mandaat. Daar waar relevant zal ten behoeve van de besluitvorming de ODG het bevoegd gezag adviseren voordat gebruik wordt gemaakt van het mandaat.

2.8 Tijdschrijven

Voor vooroverleg en de vergunningprocedures zullen aparte zaken worden aangemaakt. Hier kan dan tijd op worden geschreven. De provincie Groningen maakt voor de desbetreffende procedures de benodigde zaken aan.

3. Projectorganisatie

Gelet op de mogelijk tegengestelde belangen, de complexiteit van de lozingen op de VKA en de onderlinge samenhang wordt geadviseerd om een projectorganisatie op te zetten voor de actualisatie van de indirecte lozingen. Geadviseerd wordt om specifiek voor dit doel één vergunningverlener aan te wijzen om dit project uit te voeren. Een optie, ter overweging, is om de vergunningverlener ook de rol van projectleider te laten vervullen. Daarbij is het dan wel noodzakelijk om een projectondersteuner aan te stellen. Hiermee wordt beoogd om bij alle bedrijven eenzelfde aanpak te bewerkstelligen in de acties die worden uitgezet ten aanzien van de actualisatie i.r.t. de indirecte lozing. Voor de samenstelling van de projectgroep wordt verwezen naar bijlage 1.

3.1 Interne projectorganisatie ODG

- Projectleider/ projectondersteuner (1)
- Vergunningverlener (1)
- Afvalwaterspecialist/ zuiveringstechnoloog (1)
- Toezichthouder, indirecte lozingen (1)
- Juridisch advies (1)

3.2 ketenpartners

De volgende ketenpartners zijn van primair belang, te weten: waterschap Hunze en Aa's (de beheerder van de VKA en de directe lozer) en RWS (adviserende rol voor de indirecte lozing/ bevoegd gezag voor de directe lozing).

Hier is een sturende/bemiddelende rol weggelegd voor de Provincie. Het is van primair belang om minimaal één vertegenwoordiger van Hunze en Aa's en minimaal één vertegenwoordiger van RWS aangehaakt te krijgen.

4. Financiële middelen

De personele inzet wordt in de basis gefinancierd door de begroting van Seveso Noord en VVL Milieu. De kosten zullen enkel ten laste komen van de provincie Groningen.

Aanvullende middelen worden op voorhand voorzien voor specialistisch advies, te weten: afvalwaterspecialist/zuiveringstechnoloog en een jurist. Deze aanvullende middelen hebben een directe relatie met motie 61 ("vergroten capaciteit milieuzaken").

Specifiek voor de uitvoering van dit plan van aanpak zijn de aanvullende middelen voor specialistisch advies begroot op totaal € 30.000, = excl. BTW.

Aanvullende bemonstering en analyse voor de indirecte lozingen wordt vooralsnog niet voorzien binnen de scope van dit PvA. Mocht daar in individuele gevallen aanleiding voor zijn, dan zal dat in overleg met de opdrachtgever worden uitgewerkt, om zo te komen het benodigde budget voor uitvoering.

5. Aanpak

Voorafgaand aan de hieronder weergegeven stappen zal er een startoverleg worden gepland met vertegenwoordigers van de aangewezen ketenpartners, te weten: de provincie Groningen, waterschap Hunze en Aa's en RWS. Dit om commitment te verkrijgen op de uitvoering en medewerking aan dit plan van aanpak.

De volgende stappen worden voorzien in het overall proces om te komen tot een actualisatie van de omgevingsvergunning op het onderdeel indirecte lozingen.

Stap 1 Vooraankondiging actualisatie vergunning (indirecte lozingen).

De basis hiervan ligt in paragraaf 5.1.5, artikel 5.38 (actualisering omgevingsvergunning) lid 1 onder c van de Omgevingswet

Stap 2 Opvragen informatie

Per bedrijf zal hier nader invulling aan worden gegeven, op basis van de vergunde situatie, beschikbare informatie uit andere projecten, relevante BBT-documenten in directe samenhang met de van toepassing zijnde wateractiviteit en de uitgangspunten vanuit de wet milieubeheer (Hoofdstuk 10 en specifiek artikel 10.29a, voorkeursvolgorde van afvalwater). Op voorhand worden de volgende Nederlandse informatiedocumenten (bijlage XVIII, onder B van het Besluit kwaliteit leefomgeving) als relevant beschouwd:

- Algemene BeoordelingsMethodiek (ABM)
- Handboek Immissietoets
- Documenten Commissie Integraal Waterbeheer (CIW):
 - Integrale aanpak van risico's van onvoorziene lozingen
 - CIW-beoordelingssystematiek warmtelozingen
- Kosteneffectiviteit van maatregelen ter beperking van wateremissies.

Daar waar relevant zal ook gekeken worden naar de laatste stand van zaken i.r.t. gerelateerde ODG projecten (waaronder ZZS).

Stap 3 Beoordelen informatie

In deze stap zal de ontvangen informatie worden beoordeeld en worden uitgezet naar onze ketenpartners voor advies. Afhankelijk van de beoordeling wordt daar waar relevant aanvullende informatie gevraagd.

Stap 4 Actualisatie omgevingsvergunning (indirecte lozing)

In deze stap wordt op basis van de ontvangen informatie, de ontvangen adviezen van de interne adviseurs en de ketenpartners de actualisatie van de omgevingsvergunning vormgegeven.

Binnen deze aanpak wordt verondersteld dat de aangesloten bedrijven hun medewerking verlenen aan de actualisatie en daarbij de benodigde gegevens verstrekken. Indien die veronderstelling niet correct is, dan zal in voorkomende gevallen, voor een andere aanpak gekozen worden. Maar zoals gezegd, vooralsnog gaan wij uit van de medewerking van de aangesloten bedrijven. Deze aanpak is daarom eerst niet verder uitgewerkt.

6. Planning

Hieronder is een overzicht (1) gegeven van de stappen in tijd in lijn met de voorgenomen aanpak. Aangezien de uitkomsten van de beoordelingen (waaronder ABM en Immissietoets) niet op voorhand vaststaan is deze planning indicatief. In die gevallen dat aanvullende maatregelen onderzocht dienen te worden dan gaat dat een significantie impact hebben op de doorlooptijd. Dit is op voorhand niet uit te sluiten, mede gelet om veranderde wet- en regelgeving en aanverwante toetsingskaders (waaronder milieukwaliteitsnormen). Verder dient er rekening gehouden te worden met een doorlooptijd bij de bedrijven voor het samenstellen/opstellen van de gevraagde informatie. Door de druk op specialisten (ook bij adviesbureaus) is deze doorlooptijd indicatief. Dit geldt in dit geval ook voor de specialisten bij de ODG en bij onze ketenpartners.

Stap 1 Vooraankondiging	Stap 2 Opvragen informatie	Stap 3 Beoordelen informatie	Stap 4 Actualisatie Omgevingsvergunning
Start mei 2024 Vooroverleg	Mei – juni 2024	September-oktober 2024	Januari-februari 2025
	Doorlooptijd 4 maanden	Doorlooptijd 4–8 weken	Doorlooptijd 4–8 weken

Overzicht 1: indicatieve planning actualisatie omgevingsvergunning.

7. Risico's

De volgende risico's zijn geïnterpreteerd:

- Medewerking van het bedrijf
- Medewerking op het aanleveren van informatie en het uitvoeren van de benodigde toetsen;
- De nieuwe wettelijke kaders van de omgevingswet (per 1-1-2024) en de relatie met de waterwet.
- Juridische procedures;
- Uitblijvende constructieve medewerking van de ketenpartners;
- Capaciteitstekort bij benodigde specialisten;
- Vertraging bij parallel lopende actualisaties;
- Maatschappelijke weerstand tegen lozing op het Eems-Dollard estuarium, met zienswijzen/beroep;
- Prioritering van werkzaamheden voor andere stakeholders zoals de provincies Fryslân en Drenthe en ook de Groningse gemeenten.

8. Referenties

1. Memo, advies voor een plan van aanpak voor het vergroten van milieucapaciteit (M-61) en de bestuurlijke opdracht Nedmag (M-75), 28 november 2023, omgevingsdienst Groningen;
2. Plan van aanpak, project actualisatie vergunningen en handhaving Nedmag, 27 december 2023, versie 1.1, Omgevingsdienst Groningen;
3. Intentieovereenkomst met betrekking tot de Veenkoloniale Afvalwaterleiding, 29-10-2021, Weusthuis en Partners.

9. Wijzigingen

Versie	Datum	Opsteller	Opmerkingen/Aanpassingen
Eindconcept, v1	21-3-2024		Bespreekversie voor overleg met de provincie (4-4-2024)
Definitief, v1	10-4-2024		Enkele tekstuele aanpassingen doorgevoerd n.a.v. het overleg van 4-4-2024.
Definitief, v1.1	14-5-2024		Versie nummer en datum op verzoek van provincie aangepast. Geen inhoudelijke wijzigingen noodzakelijk na bespreking in PO d.d. 22 april 2024. Hoofdstuk wijzigingen toegevoegd.

Bijlage I: Samenstelling projectgroep

Samenstelling projectgroep ODG		
Projectleider		
Projectondersteuning		
VVL-Seveso		
Afvalwaterspecialist		
TH-Seveso, indirecte lozingen		
Jurist		
Externe partners:		
Vergunningverlener RWS		
Vergunningverlener Waterschap Hunze en Aa's		
Provincie Groningen		